پێج ٤ی ڕاپۆرتی بەندەر ٤ بەندەرەکانی هەولێر ٤ دهۆک ٤ سلێمانی هەوڵی کۆتایی هێنان بە کەلەپچەی ئاو لە ئەنقەرە دەدەن

هەفتەی داهاتوو ئەو کۆبوونەوانە دەکرێن کە لە هەولێر، دهۆک، سلێمانی و بەرلین دەبێت ٤ ئەنجامی ئەو کۆبوونەوانە چاوەڕێ دەکرێت

هەولێر – بەرلین – ئەنقەرە – سلێمانی – بەندەر – ٩ مەی ٢٠٢٦: ئەو کۆبوونەوانەی کە هفتەی داهاتوو لە هەولێر، دهۆک، سلێمانی و بەرلین کۆتایی بە کەلەپچەی ئاو لە ئەنقەرە دەدەن، ئەنجامی ئەو کۆبوونەوانە چاوەڕێ دەکرێت کە چەند ساڵێکە کێشەی ئاو لە نێوان هەرێمی کوردستان و حکومەتی فیدراڵی عێراق بە هۆی کەمبوونی بڕی ئاو لە ڕووبارەکانی دیجلە و فورات و کێشەی بەربەستەکانی سەر سەرچاوەکان، بووەتە هۆی گرژی لە نێوان لایەنەکان. بەپێی زانیاریەکانی بەندەر، ئەو کۆبوونەوانە لە ماوەی ٤ ڕۆژی داهاتوودا لە هەر سێ شارەکە و لە بەرلینیش بەردەوام دەبن و تەنها بەشێکی کەمیش ڕاگەیاندراو دەکرێت.

بەپێی ئەو زانیارییانەی کە بەندەر وەری گرتووە، کۆبوونەوەی یەکەم لە هەولێر دەستپێ دەکات و تیایدا بەڕێوەبەرانی سەرچاوەی ئاو لە هەر سێ پارێزگا بەشداری دەکەن. دوای ئەوە کۆبوونەوەکە لە دهۆک بەردەوام دەبێت و کۆتایی بە کۆبوونەوەکە لە سلێمانی دێت. لە بەرلینیش کۆبوونەوەیەکی تایبەت بە بەشداری ئەندامانی کۆمیسیۆنی ئاوی ئەوروپا ئەنجام دەدرێت، کە ئامانجی ئەوە بە ئەوروپا ڕوون بکرێتەوە کە چۆن ئەو کێشەیە کاریگەری لە سەر ژیانی ٤ ملیۆن کەس دەکات کە لە ناوچەکە دەژین.

بەپێی ڕاپۆرتی بەندەر، کۆبوونەوەکە لە هەولێر لە ژێر سەرۆکایەتی وەزارەتی سەرچاوە سروشتییەکانی هەرێمی کوردستان بەڕێوە دەچێت و تیایدا ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران و بەڕێوەبەرانی ئاو لە هەر سێ پارێزگا بەشداری دەکەن. سەرۆکی وەزارەتەکە ڕایگەیاند کە هەرێم ئامادەیە هەموو ئەو زانیارییانە دابین بکات کە پێویستن بۆ ئەوەی بەڵگەنامەیەکی هاوبەش ئامادە بکرێت کە ئامانجی کۆتایی هێنان بە کێشەکە لە ماوەی ٦ مانگی داهاتوودا بە کۆتایی بگات. لە دهۆک کۆبوونەوەکە لە ژێر سەرۆکایەتی بەڕێوەبەری گشتی ئاوی دهۆک بەڕێوە دەچێت و تیایدا بەڕێوەبەرانی ئاو لە قەزاکانی زاخۆ، دهۆک، عەقرە، شێخان و سێمێل بەشداری دەکەن. لە سلێمانیش کۆبوونەوەکە لە ژێر سەرۆکایەتی بەڕێوەبەری گشتی ئاوی سلێمانی بەردەوام دەبێت و تیایدا بەڕێوەبەرانی ئاو لە قەزاکانی چەمچەماڵ، دەربەندیخان، پێنجوێن و ڕانیە بەشداری دەکەن.

بەپێی بەڵگەنامەی ئامادەکراو، کۆبوونەوەکە لە بەرلین لە ژێر سەرۆکایەتی کۆمیسیۆنی ئاوی ئەوروپا بەڕێوە دەچێت و تیایدا ئەندامانی کۆمیسیۆنی ئەوروپا لە بەرلین و بەڕێوەبەرانی ئاو لە هەر سێ پارێزگا بەشداری دەکەن. سەرۆکی کۆمیسیۆنی ئەوروپا لە ڕاگەیاندنێکدا ڕایگەیاند کە ئەوروپا ئامادەیە بە هەموو شێوەیەک یارمەتی هەرێم بدات بۆ چارەسەری کێشەکە، بەڵام ئەو ئامادەیە بە مەرجێک هەرێم بەڵێنی جێبەجێکردنی ڕێکەوتنەکە بدات کە ساڵانە بڕێکی دیاریکراو ئاو بۆ ئەوروپا دابین بکات. بەپێی ئەو مەرجانە، هەرێم دەبێت ساڵانە بڕێکی کەم لە ئاو بۆ ئەوروپا دابین بکات و ئەوروپاش یارمەتی هەرێم بدات لە بواری ئاودێری و پاکژکردنەوەی ئاوی پیسدا.

بەڕێوەبەری گشتی ئاوی دهۆک ڕایگەیاند کە ئەو کۆبوونەوانە کاتێک دێن کە ئاستی ئاو لە ڕووبارەکانی دیجلە و فورات گەیشتووەتە نزمترین ئاستی خۆی لە ماوەی ٥٠ ساڵی ڕابردوودا. بەپێی زانیاریەکانی بەڕێوەبەرایەتی هایدرۆلۆجیای هەرێم، ئاستی ئاو لە ڕووباری دیجلە لە بەربەستی موسڵ لە ساڵی ڕابردوودا بە ٤٠ لە سەدی کەمی کردووە بەراورد لەگەڵ ساڵانی ڕابردوودا، کە کاریگەری لە سەر کشتوکاڵ و ئاژەڵداری هەزاران کەس دروست کردووە. هەروەها ئەو بەربەستانەی کە تورکیا لە سەر سەرچاوەکانی فورات دروستی کردووە، کاریگەری خراپیان لە سەر بڕی ئاوی گەیشتوو بە سوریا و عێراق هەبووە.

بەڕێوەبەری گشتی ئاوی دهۆک ئاماژەی بە ئامادەبوونی ٤ پرۆژەی بچووک کرد کە لە ماوەی ڕابردوودا لە لایەن کۆمپانیایەکی تایبەتەوە جێبەجێ کراون بۆ ڕاگرتنی ئاوی باران و دروستکردنی بیری هەڵکێشراو لە گوندەکانی دەوروبەری دهۆک. بەڕێوەبەرەکە ڕایگەیاند کە ئەو پرۆژانە دەتوانن ڕێژەیەکی کەم لە کێشەی ئاو کەم بکەنەوە، بەڵام بە هیچ شێوەیەک چارەسەری تەواو نین و پێویستیان بە پشتگیری زیاتر هەیە لە لایەن حکومەتی هەرێمەوە.

لە سلێمانیش، بەڕێوەبەری گشتی ئاوی سلێمانی ئاماژەی بە کەمبوونی ڕێژەی ئاو لە بەربەستی دوکان کرد کە ٤٢ لە سەدی کەمی کردووە لە ساڵی ڕابردوودا بەراورد لەگەڵ ساڵانی ڕابردوودا. ئەو بەربەستە سەرچاوەی سەرەکی ئاوی خواردنەوەی سلێمانی و چەند شارۆچکەیەکی دیکەیە. بەڕێوەبەرەکە ڕایگەیاند کە ئەگەر بارەکە وا بەردەوام بێت، دەبێت سنوورێک دابنرێت بۆ بڕی ئاوی کە بۆ کشتوکاڵ دەدرێت بۆ ئەوەی ئاو بۆ خەڵک بگەیەنرێت.

کۆمیسیۆنی ئەوروپا لە بەیاننامەیەکدا ڕایگەیاند کە ئەو کۆبوونەوانە بە شێوەیەکی کراوە دەبن و ڕۆژنامەنووسان و چاودێرانیش بانگهێشت کراون بۆ ئەوەی بتوانن بە ڕاستەوخۆ چاودێری بکەن کە چۆن گفتوگۆکان بەڕێوە دەچن. کۆمیسیۆنەر بۆ کاروباری کەشوهەوا و ژینگە ڕایگەیاند کە ئەوروپا ئامادەیە پشتگیری دارایی بکات بۆ پرۆژەکانی هەرێم بە مەرجێک پلانێکی ڕوون و دروست هەبێت بۆ بەکارهێنانی ئاو بە شێوەیەکی کاریگەر.

بەپێی ئەو زانیارییانەی کە بەندەر وەری گرتووە، کۆبوونەوەی یەکەم لە هەولێر لە ساڵی ٢٠٢٤ دا بەڕێوە چووە و تیایدا ٤٢ وڵات بەشداریان کردووە. ئەو کۆبوونەوەیە بە ڕەزامەندی هەر سێ لایەن کۆتایی هات کە کێشەکە بە شێوەیەکی ئاشتیانە چارەسەر بکرێت بەبێ ئەوەی پێویست بە دادگا بکات. بەڵام ئەو کۆبوونەوانە ئەوە دەسەلمێنن کە هەرێم و بەغداد ئامادەن گفتوگۆ بکەن کاتێک بەرژەوەندییەکانیان لە مەترسیدا دێت.

بەڕێوەبەری گشتی ئاوی دهۆک ئاماژەی بە پرۆژەی بەربەستی دوکان کرد کە لە ساڵی ٢٠٠٥ دا دروست کرا و ئێستا ٤٢ لە سەدی کەمی کردووە